

هُوَ الشَّافِي

سرطان تخمدان کی و در چه کسانی ظاهر می شود؟

توجه: این مطالب جنبه اطلاع رسانی دارد و توصیه می شود حتما با پزشک معالج خود مشورت فرمائید.

دکتر معصومه فلاحیان، متخصص زنان و زایمان

از هر ۵۵ نفر در دنیا یک نفر در طول عمر خود مبتلا به سرطان تخمدان می شود. خوشبختانه سرطان تخمدان کمتر از سرطان رحم و دهانه رحم دیده می شود ولی متأسفانه به علت در دسترس نبودن تخمدان ها در معاینه، این نوع سرطان دیرتر تشخیص داده می شود در نتیجه اولین علت مرگ به علت سرطان بیماریهای زنان است. چهار درصد کل سرطان ها را در زنان، سرطا تخمدان تشکیل می دهد. اگر در مراحل اولیه سرطان تخمدان تشخیص داده شود نود درصد بیماران و اگر دیر تشخیص داده شود چهل درصد بیماران زنده می مانند.

سرطان تخمدان در چه کسانی شایعتر است؟

۱- سن بالا: در طول عمر عوامل سرطان زا با هم جمع می شوند و بالاخره مقاومت بدن را در هم می شکنند و سرطان پدیدار می شود اغلب سرطان های زنان حدود شروع یائسگی و بعد از آن ظاهر می شوند افرادی که اقوام درجه اول آنان سرطان های فامیلی از جمله سرطان پستان و تخمدان و روده دارند، ممکن است در جوانی و سن پایین نیز مبتلا به این سرطان ها شوند.

۲- سرطان تخمدان به تکرار تخمک گذاری و فعالیت تخمدان بستگی دارد زنانی که هیچ زایمانی نداشته اند و یا سابقه نازایی و مصرف مواد محرک تخمک گذاری دارند باید به تغییرات بدن خود توجه بیشتری داشته باشند در حاملگی که تخمدانها در استراحت هستند و یا در دوران مصرف قرصهای ضد بارداری، که فعالیت تخمدان ها مهار می شود، طبیعی است که سرطان تخمدان کمتر دیده می شود.

در همین رابطه کسانی که قاعدگی زودرس و یائسگی دیرتر دارند ممکن است بیشتر در معرض سرطان تخمدان باشند.
۳- عده ای از متخصصان این نظریه را مطرح کرده اند که عوامل محیطی، از جمله مصرف پودر تالک در ناحیه تناسلی و مصرف غذاهای پر چربی خطر سرطان تخمدان را افزایش می و شود دیده شد است که با وجود پایین بودن شیوع سرطان تخمدان در زنان ژاپنی، آنان و مصرف سرخ کردنی ها و روغن های حیوانی با افزایش ضریب احتمال بروز سرطان تخمدان مواجه شده اند. مصرف هورمون های جایگزین تاثیر مشخصی در بروز این سرطان ندارند.

چرا سرطان تخمدان به وجود می آید؟

رشد و تکثیر سلول های طبیعی بدن روی برنامه ریزی منظم و مشخصی است. زن هایی وجود دارند که اگر دریابند مراحل تقسیم یک سلول دچار اشکال شده است آن سلول را از رده خارج می کنند تا خود را ترمیم کند یا کنار گذاشته شود در افرادی که این زن ها که در واقع مهار کننده توموری شدن و اختلال تقسیم سلولی هستند، خود دچار مشکل شده اند دیگر امکان کنترل سلولهای تخریب شده وجود ندارد و لذا این سلولها به سرعت تکثیر می شوند و توده ای را تشکیل می دهند. تخمدان هایی که بارها سیکل تخمک گذاری را داشته اند، یعنی تخمک از سطح تخمدان جدا می شود، جدار تخمدان به محیط آماده و آسیب پذیری برای تخریب سلولهای بافت تخمدان تبدیل می شود.

آیا هر توده ای در تخمدان تمایل به بدخیمی دارد؟

یکی از شایع ترین توده هایی که در تخمدان دیده می شود تجمع مایع در فولیکولهای تخمدانی است که کیست هم گفته می شود و ممکن است ثانویه به تخمک گذاری و طبیعی باشد و بعد از یکماه تا یکماه نیم خود به خود برطرف شود مصرف

قرصهای ضد بارداری نیز به بر طرف شدن این توده ها منجر می شود و لذا هیچگونه خطر سرطانی شدن ندارند اگر قطر آنها کمتر از سه سانتی متر باشد اصلا کیست هم تلقی نمی شود.

اگر کیست تخمدان در سنین حوالی یائسگی و یا قبل از سن بلوغ باشد بایستی فرد مبتلا مورد بررسی دقیق پزشکی قرار گیرد همچنین اگر سایز کیست بزرگ، جدار ضخیم و داخل آن نامنظم باشد نیاز به برداشتن و عمل جراحی دارد. همچنین توده های دو طرفه تخمدان و یا بزرگی شکم به علت وجود مایع در داخل شکم همراه با توده تخمدان بایستی عمل جراحی شود.

در چه کسانی تومور تخمدان کمتر دیده می شود؟

- در سنین پایین تر، خانمهایی که قرصهای ضد بارداری مصرف کرده اند، حتی ۶-۳ ماه مصرف آن در پیشگیری از سرطان تخمدان تا سالها موثر است.
- خانم هایی که به علت مشکل رحمی، رحم آنها برداشته شده است.
- در خانم هایی که لوله های رحمی آنها برای جلوگیری از حاملگی بسته می شود. (بستن لوله ها)
- در خانم هایی که زایمان داشته اند یا شیردهی دارند، زیرا تخمک گذاری کمتری دارند.
- در مورد خانم هایی که از روشهای جلوگیری از حاملگی به شیوه هورمونی مثل تزریق ها و کپسولهای کاشتی استفاده کرده اند.

برای غربالگری سرطان تخمدان میتوان اقدام کرد تا زودتر تشخیص داده شود. خوشبختانه سرطان تخمدان شیوع کمی دارد و چون انجام سونوگرافی لگن متداول شده است، زودتر می توان تومورهای تخمدانی را تشخیص داد، حتی در مواردی که دلایل ناکافی اقدام به عمل جراحی و برداشتن کیست های تخمدان خوش خیم می شود. غربالگری سرطان تخمدان برای همه زنان توصیه نمی شود، ولی افرادی که ممکن است بیشتر در معرض خطر باشند، مثلا خود به سرطان پستان مبتلا شده اند و یا این نوع سرطان در اقوام نزدیک آنها مشاهده شده است. توصیه می شود، علاوه بر معاینه لگنی هر ساله بهتر است به خصوص بعد از یائسگی، سونوگرافی و افیایی و اندازه گیری CA-۱۲۵ شوند (بالا بودن این آزمایش ردپایی از وجود تومور لگنی را می رساند)

امید است مطالب فوق به جای ایجاد اضطراب و نگرانی، اطلاعات لازم و کافی را به خوانندگان محترم مقاله برساند. با آرزوی سلامتی شما در مقاله بعدی علائم و روش درمان سرطان تخمدان شرح داده می شود.

منبع مورد استفاده: نشریه دانستنی های سرطان- سال اول شماره ۳- تلفن: ۲۲۰۵۶۸۴۳